

Analýza vysílání programu Nova v souvislosti s volbami do Evropského parlamentu 2009

Monitoring vysílání v souvislosti s volbami do Evropského parlamentu, zahrnující Televizní noviny od 1. – 8. června 2009.

Metodika monitoringu vysílání televizních a rozhlasových programů v období voleb do Evropského parlamentu byla Radě předložena na 10. zasedání (bod č. 75, identifikátor 0574/2009). V souvislosti s programem Nova byla do monitoringu zahrnuta hlavní zpravodajská relace Televizní noviny od 19:30 do 20.00 hodin z týdne konání voleb, s cílem ověřit korektnost informování v období bezprostředně předcházejícím volbám, z období průběhu samotných voleb a období po uzavření volebních místností. Smyslem monitoringu bylo především ověřit dodržování ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb. (provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko –publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě). Zákon č. 231/2001 Sb. neupravuje zvláštním způsobem pravidla pro vysílání v době konání voleb, je tedy třeba při hodnocení vysílání vycházet ze stejných kritérií pro posuzování objektivit a vyváženosti jako v jiném časovém období. To však nemění nic na tom, že vysílání v předvolebním období je třeba považovat za citlivější, a to vzhledem k možnosti ovlivnění voliče a rovněž vzhledem k větší koncentraci předvolebního politického zpravodajství.

Prostudováním předvolební programové nabídky programu Nova bylo zjištěno, že provozovatel CET 21 spol. s r.o. do vysílání nepřipravil žádné speciální pořady související s konáním voleb do Evropského parlamentu. Do výběru předvolebního monitoringu proto byly zařazeny pouze hlavní zpravodajské relace, pořad Televizní noviny, z týdne, v němž se volby konaly. V rámci každého pořadu pak byly podrobné analýzy podrobeny reportáže a příspěvky, které měly politický charakter, nebo jinou formou souvisely s volbami do EP. U takto vybraných zpráv pak byly posuzovány následující roviny:

- a, Které strany (či jejich představitelé) ve zprávě vystoupily
- b, Kolik dostaly prostoru k vyjádření (v sekundách)
- c, Zda zpráva obsahovala hodnotící stanovisko (kdo je autorem, na čí stranu vyznívá zpráva)

V případě delších reportáží se posuzovalo ještě, zda dostala protistrana možnost vyjádření. A dále bylo vyhodnocováno zastoupení stran podle jejich politického významu.

Přehled zpráv s politickou tematikou

Kdy	Stopáž příspěvku	Mluvčí	Hodnocení?	Kdo hodnotil?	Událost	Přímý vstup?
1.6. 7:35	85	Moderátor	Ano	ODS, ČSSD	Snížení dávek	ČSSD
2.6. 10:20	140	Moderátor, Pecina, Langer, Bublan, Komorous	Ne		Změny na ministerstvu vnitra	ODS, ČSSD
3.6. 8:50	115	Moderátor, Paroubek, Topolánek	Ano	ODS	Fischer řešil rozpočet	Janota, Paroubek, Topolánek
3.6. 14:00	80	Moderátor, mluvčí Ministerstva vnitra	Ne		Volby do EP	
4.6. 0:15	15	Moderátor	Ne		Začali volby do EP	
4.6. 0:50	115	Moderátor	Ne		Začali volby do EP -	
4.6. 6:10	130	Moderátor, Vlček, Fischer,	Ano	ČSSD, ODS, SZ, KDU-ČSL	Hlasování o důvěře vládě	Vlček, Fischer, Paroubek, Topolánek, Brusík
4.6. 12:35	95	Moderátor, Svoboda, Kalousek	Ano	KDU-ČSL, sázející	Lidovci chtějí zakázat sázení přes internet	Svoboda, Kalousek
5.6. 0:15	5	Moderátor	Ne		Česko volí do EP	
5.6. 0:50	300	Moderátor	Ne		Volby do EP	
6.6. 0:15	5	Moderátor	Ne		Účast voličů ve volbách do EP	
6.6. 4:45	60	Moderátor	Ano	Moderátor, nespokojený volič	Reportáž z voleb do EP	Klaus
7.6. 0:25	5	Moderátor	Ne		Vláda Fischera dostala podporu parlamentu	
7.6. 4:20	165	Moderátor, politici	Ano	KSČM, ODS, ČSSD	Vláda Fischera dostala podporu parlamentu	Paroubek, Nečas, Brusík, Filip, Svoboda, Fischer, Topolánek, Rath
7.6. 7:15	50	Moderátor	Ne		Předběžné výsledky voleb do EP	
8.6. 0:15	5	Moderátor	Ne		ODS vyhrála volby	
8.6. 0:50	190	Moderátor, ODS, ČSSD, KSČM, SZ	Ano	ODS, ČSSD	Výsledky voleb do EP	Topolánek, Zahradil, Paroubek, Filip, Brusík, Klaus
8.6. 4:00	47	Moderátor	Ne		Krise SZ	
8.6. 4:47	180	Moderátor	Ne		Kuriozity voleb do EP	Tošenovský, Bobošíková

8.6. 7:47	135	Moderátor	Ano	moderátor	Celkové výsledky voleb	
8.6. 24:20	10	Moderátor	Ne		Vedení SZ odvolalo Brusíka	

Tab. 1 Vystoupení jednotlivých stran – prostor ve vysílání

Datum	Název reportáže	Vystoupil
1.6.	Snížení dávek	ODS, ČSSD
2.6.	Pecina představil plány pro ministerstvo vnitra	ČSSD, ODS, Pecina
3.6.	Fischer řešil s předsedy stran rozpočet	ODS, ČSSD
3.6.	Volby od EP - Volební kuchařka	
3.6.	Nová lanovka na Sněžku	Hejtman Franc L.
4.6.	Volby do EP	
4.6.	Napadení starostky Moravan	Starostka Barešová
4.6.	Hlasování o důvěře vládě	ČSSD, ODS, SZ, KDU-ČSL
4.6.	Lidovci chtějí zakázat sázení přes internet	KDU-ČSL
5.6.	Volby do EP	
6.6.	Účast na volbách do EP	
6.6.	Evropské volby - reportáž z průběhu	Klaus
7.6.	Vláda Fischera dostala důvěru	ČSSD, ODS, SZ, KDU-ČSL, KSČM
7.6.	Předběžné výsledky voleb do EP	
7.6.	Praha pronajme některé památky	ODS
8.6.	Výsledky voleb do EP	ODS, ČSSD, KSČM, SZ, Klaus
8.6.	Krise SZ	
8.6.	Kuriozity voleb do EP	ODS, ČSSD, Suverenita, Dělnická strana, DSZ, Libertas
8.6.	Celkové výsledky voleb	
8.6.	Zpoždění modernizace armády	ODS, ČSSD
8.6.	Vedení SZ odvolalo Bursíka	

Tab. 2 Prostor jednotlivých stran

Analýza vysílání

Z hlediska časové osy je potřeba rozdělit analýzu do tří částí – a to na části pokrývající období před, v průběhu a po volbách (tedy na období 1.- 4. 6., 5.-6. 6. a 7. – 8. 6.). V průběhu těchto období se měnilo množství i prostor politicky zaměřených zpráv.

Období před volbami: 1. – 4. června

Odvysíláno bylo celkem 8 zpráv s politickou tematikou. Ve třech zprávách nevystoupil žádný politik (zprávy informovaly o přípravě a problémech voleb do EP). Nejčastěji vystupovali politici ODS (4x), hned za nimi ČSSD (3x), KDU-ČSL (2x) a SZ (1x). Celkem dostaly obě největší strany stejný časový prostor (cca 40 sekund). Většina zpráv se týkala hlasování o nové vládě, nikoli jednotlivých kandidátských stran, či kandidátů do EP. Kromě jediné zprávy (o snaze zakázat sázení přes internet – KDU-ČSL), nedostala žádná strana možnost přijít s vlastním tématem.

Hodnocení

Z analýzy vyplývá, že pokrytí tématu voleb do Evropského parlamentu bylo minimální. Během těchto čtyř dní provozovatel odvysílal v pořadu Televizní noviny pouze tři zprávy s tématem voleb do EP, které byly technického rázu (nevystoupil v nich žádný politik).

Další politické zprávy se týkaly především přípravy a volby nové vlády. V rámci těchto zpráv dostaly všechny relevantní subjekty prostor k vyjádření.

Vzhledem k minimálnímu pokrytí je možné zpravodajství hodnotit jako politicky korektní a vyvážené.

Období konání voleb: 5. – 6. června

Odvysílány byly pouze 4 zprávy s politickou tematikou. Všechny se týkaly průběhu voleb do EP. Ve zprávách redaktoři neprojevovali sympatie žádné politické straně, zprávy byly především věcné (kde se volí, problémy s volebními lístky etc.). Jedinou politicky významnou osobností, která se ve zprávách vyjádřila, byl prezident Klaus.

Z hlediska hodnocení politické vyváženosti a korektnosti je možné toto období hodnotit jako bezproblémové.

Hodnocení

Během voleb bylo pokrytí tématu intenzivnější. Vzhledem k tomu, že jedinou politicky činnou osobností, která dostala prostor pro vyjádření, byl prezident Klaus, můžeme hodnotit pořad Televizní noviny z tohoto období jako politicky korektní.

Období po skončení voleb: 7. – 8. června

V průběhu dvou povolebních dnů bylo odvysíláno celkem 9 zpráv s politickou tematikou. Většina z nich se týkala výsledků voleb (5 zpráv), dvě zprávy zvolení nové vlády a dvě krizi strany zelených.

V nejpodstatnějších zprávách dostaly všechny parlamentní strany prostor ke svému hodnocení (v případě zpráv týkajících se volebních výsledků či zvolení nové vlády). Ve zprávách byly zastoupeny všechny důležité politické strany, navíc i představitelé dalších politicky aktivních subjektů (např. Bobošíková, Klaus).

Ani v tomto období se zprávy nepřikláněly k žádné straně, a to ani frekvencí výskytu, ani časovým rozsahem poskytnutého prostoru. Lze konstatovat, že poskytnutý prostor odpovídal roli stran na politickém životě.

Jedinou zprávou čistě o jedné straně, byla zpráva o krizi ve straně zelených a o odstoupení Bursíka.

Hodnocení

V období povolebním bylo pokrytí tématu intenzivní (z hlediska času i počtu zpráv). V nejdelší reportáži vystoupily všechny parlamentní politické subjekty, aby se vyjádřily k výsledkům voleb. Pokrytí neparlamentních stran nebylo tak dokonalé. Prostor dostaly jen ty subjekty, jejichž výsledky byly relevantní (Suverenita), či překvapivé (propad strany Libertas, Dělnická strana). Vzhledem k tomu, že zákon stanovuje povinnost zásad objektivitu a vyváženosti s přihlédnutím k reálnému postavení subjektů, můžeme konstatovat, že i zpravodajství v tomto sledovaném období bylo korektní a politicky vyvážené.

Celkové hodnocení období 1. – 8. června

Z výsledků analýzy vyplývá, že pokrytí voleb ve vysílání programu Nova bylo slabé (zvláště v období před volbami). Můžeme se jenom pozastavit nad faktem, že např. téma havárie letadla v Atlantiku dostalo ve zpravodajství třikrát větší prostor než téma voleb do EP.

Po zhodnocení odvysílaných zpráv můžeme konstatovat, že celkově byl pořad Televizní noviny politicky vyvážený. Všechny relevantní strany dostaly prostor k vyjádření svého názoru. Redaktoři zachovávali nestrannost a nezaujatost. Pro lepší přehled uvádíme celkovou tabulku četnosti výstupů jednotlivých zástupců stran ve zprávách.

Strana	ODS	ČSSD	KDU-ČSL	KSČM	SZ	Ostatní
Vystoupení	10	8	3	2	3	7

Tab. 3 Četnost vystoupení

Ostatní (rozepsáno)– Fisher 1x, Klaus 2x, Suverenita 1x, Dělnická strana 1x, Libertas 1x, Demokratická strana zelených 1x

Jediným potenciálně problematickým zjištěním je prezentace KSČM ve vysílání programu Nova. Vyjádřeno čistě k počtu voličů, strana nedostala úměrný mediální prostor. Větší prostor dostala KSČM až při komentování výsledků voleb. Nedostatečné pokrytí bylo především v četnosti vystoupení představitelů KSČM, jenže hodnoceno vzhledem k celkově velmi slabému pokrytí voleb, je otázkou, zda to můžeme považovat za pochybení. Nerovnost navíc se vysvětlit opozitním postavením strany. KSČM nebyla zastoupena v předcházející vládě, a tudíž její reálné politické postavení je slabší než postavení vládních stran.

Souhrn:

Ve sledovaném období bylo odvysíláno 130 zpráv, z toho 21 s politickou tematikou. Pouze 12 zpráv se týkalo voleb do Evropského parlamentu. Žádná politická strana nedostala ve zpravodajství neúměrný prostor ani nebyla vyzdvihována. OT hodnotí pořad Televizní noviny odvysílaný v období 1. – 8. června 2009 jako politicky vyvážený a korektní, i když je nutné upozornit na nízkou míru zpravodajského pokrytí voleb do EP.